

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Vechiului Testament III

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Studiul Vechiului Testament III				Codul disciplinei		OLR1113
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă			
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă			
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					5
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					26
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					21
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				58	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate)
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența minim 75% și realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Să introducă studentul în sfera cunoașterii fenomenului profetic iudaic, a reprezentanților acestuia și a temelor specifice fiecăruia. - Să sprijine studentul în identificarea temeiurilor învățăturilor dogmatice și moral-religioase din textele Sfintei Scripturi.
7.2 Obiectivele specifice	- Să aplice, în interpretarea textelor profetice, noțiunile teologice specifice terminologiei teologiei biblice, hermeneuticii biblice și sintezei teologic-dogmatice. - Să dezvolte capacitățile de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios pe baza corpusului scrierilor profetice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni generale despre profetism: Fenomenul profetic; reprezentanți în Vechiul Testament; idei majore ale predicii profetice; acte simbolice; momente inaugurale ale misiunii profeților (Is. 6; Iez. 1 și 10).	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Profetul Isaia (I): Personalitatea și opera, exegeza textelor mesianice din capitolele 2,2-4: 7,14; 9,5-6; 11,6-9; 12, 1-6; 40, 3-11.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
3. Profetul Isaia (II): Exegeza textelor isaianice privind personajul enigmatic <i>Ebed-lahve</i> (cap. 42,1-4; 49,4-9; 52,13 și 53).	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

4. Profetul Ieremia: Personalitate și operă, specificul cărții; exegeza textelor mesianice (cap. 3,17; 23,4-6; 31,31-34; 33,14-22).	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Profetul Iezechiel: Omul și opera, promotorul stilului apocaliptic, imagini și simboluri; exegeza textelor mesianice (cap. 17,22-24; 21,27; 34,12-25; 36,25-27; 37,26-27; 44,1-2; 47,1).	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Profetul Daniel: Personalitate politică și religioasă a exilului babilonic; exegeza textelor mesianice (cap. 2,44-45; 7,13-14; 9,24-27).	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Profetul Osea: profetul și teologhisitorul celor trei virtuți teologice	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Profeții Ioel și Amos	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Profeții Avdie și Iona	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Profetul Miheia	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Profeții Naum și Avacum	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
12. Profeții Sofonie și Agheu	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Profeții Zaharia și Maleahi	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Profeții și etica socială: Actualitatea mesajului profeților și analiza impactului misiunii lor asupra conștiinței religioase; Anaghinoscomena profetice	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quae antea cooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahleediderat R. Kittel, Editio Funditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Zieglerediderunt K. Elliger et W. Rudolph, Textum Masoreticum curavit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil, Editio tertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.
- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- *Biblia Patristica, Index des citations et allusions bibliques dans la littérature patristique*, 5. vol., Edition du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, 1986-1991.
- Fer. Ieronim, *Comentariu la cartea profetului Iona*, trad. Dan Batovici (București: Anastasia, 2004), 120 p.
- Fer. Theodorit al Cirului, *Tâlcuire la cartea profetului Daniil*, trad. Adrian Tănăsescu-Vlas (București: Sophia, 2004), 248 p.
- Origen, „Omiliile la Cartea Proorocului Ieremia,” în *PSB* 6, trad. Teodor Bodogae et al. (București: IBMO, 1981), 341-450.
- Sf. Grigorie cel Mare, *Omiliile la profetul Iezechiel*, trad. Elena Sima și Ileana Ingrid Bauer (Iași: Doxologia, 2015), 582 p.
- Sf. Ioan Gură de Aur, „Omilia I-a și a II-a, despre caracterul tainic al profețiilor,” trad. Dumitru Fecioru, *GB* 7-9 (1984): 508-536.
- Sf. Ioan Gură de Aur, *Comentariu la Isaia. Omiliile la Ozia*, trad. Laura Enache (Iași: Doxologia, 2013), 268 p.
- Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre obscuritatea profețiilor*, în *Credința Ortodoxă*, trad. Radu Mustață (București: IBMO, 2013), 128 p.

- Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii despre pocăință. La Profeții Iona, Daniel și la cei trei tineri*, trad. Dumitru Fecioru (București: IBMO, 1998), 78-95.
- Sf. Vasile cel Mare, „Comentariul al cartea profetului Isaia,” în *PSB 2*, trad. Alexandru Mihăilă (București: Basilica, 2009), 383 p.

Lucrări de referință, comentarii biblice:

- Baba, Teodor, *Profeții Vechiului Testament – Vocația, lucrarea și misiunea lor în istoria biblică* (Arad: Universității „Aurel Vlaicu”, 2006), 247 p.
- Basarab, Mircea, *Cartea profetului Amos. Introducere, traducere și comentariu*, (teză de doctorat) (București: IBMO, 1980), 185 p.
- Chialda, Mircea, *Ebed lahve* (Caransebeș: Tipografia Diecezană, 1940), 60 p.
- Chirilă, Ioan (coord.), Abrudan, Dumitru, Semen, Petre, Oancea, Constantin, Onișor, Remus, Basarab, Mircea, *Introducere în Vechiul Testament* (București: Basilica, 2018), 870 p.
- Chirilă, Ioan, *Cartea profetului Osea. Breviarum pentru o gnoseologie a Vechiului Testament* (Cluj-Napoca: Limes, 1999), 262 p.
- Isvoranu, Alexandru, *Cuvântul lui Dumnezeu prin graiul profeților Vechiului Testament* (Craiova: Universitaria, 2007), 264 p.
- Mihăiță, Nifon, „Profetul Miheia: Introducere, traducere și comentariu” (București, 2000).
- Neaga, Nicolae, *Cartea profetului Obadia. Introducere, text și comentariu* (Sibiu: Tipografia Arhidiecezană, 1948), 18 p.
- Negoită, Athanase, *Metoda misionară a profeților Vechiului Testament* (București: Tipografia „Fântâna darurilor”, 1936), 96 p.
- Negoită, Athanase, *Proorocul Naum. Traducere și comentariu* (teză de doctorat) (București: Tipografia Seminarului monahal Cernica-Ilfov, 1932), 133 p.
- Newsome, James, *The Hebrew Prophets* (Louisville: Westminster Press, 1986).
- Pavel, Aurel, *Cartea profetului Daniel: Introducere, traducere, exegeză și teologia cărții* (teză de doctorat) (Sibiu: Universității Lucian Blaga, 2000), 279 p.
- Pentiuc, Eugen, *Hosea: The Word of the Lord that Happened to Hosea* în *The Bible in Its Traditions 3* (Leuven: Peeters Publishers, 2017), 413 p.
- Popa, Viorel-Cristian, *Profeții oratori ai Vechiului Testament* (Oradea: Ed. Universității din Oradea, ²2011), 273 p.
- Popa, Viorel-Cristian, *Vocație și misiune: aspecte fundamentale ale profeției vechitestamentare* (Oradea: Universității, 2009), 178 p.
- Semen, Petre, *Introducere în teologia profeților scriitori* (Iași: Doxologia, 2010), 306 p.
- Tarnavski, Vasile, *Profetul Haggai. Introducere și comentariu* (Cernăuți, 1904), 31 p.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni generale despre profetism: Fenomenul profetic; reprezentanți în Vechiul Testament; idei majore ale prediciei profetice; acte simbolice; momente inaugurale ale misiunii profeților (Is. 6; lez. 1 și 10).	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
2. Profetul Isaia (I): Personalitatea și opera, exegeza textelor mesianice din capitolele 2,2-4: 7,14; 9,5-6; 11,6-9; 12, 1-6; 40, 3-11.	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
3. Profetul Isaia (II): Exegeza textelor isaianice privind personajul enigmatic <i>Ebed-lahve</i> (cap. 42,1-4; 49,4-9; 52,13 și 53).	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
4. Profetul Ieremia: Personalitate și operă, specificul cărții; exegeza textelor mesianice (cap. 3,17; 23,4-6; 31,31-34; 33,14-22).	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
5. Profetul Iezechiel: Omul și opera, promotorul stilului apocaliptic, imagini și simboluri; exegeza textelor mesianice (cap. 17,22-24; 21,27; 34,12-25; 36,25-27; 37,26-27; 44,1-2; 47,1).	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

6. Profetul Daniel: Personalitate politică și religioasă a exilului babilonic; exegeza textelor mesianice (cap. 2,44-45; 7,13-14; 9,24-27).	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
7. Profetul Osea: profetul și teologhisitorul celor trei virtuți teologice	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
8. Profeții Ioel și Amos	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
9. Profeții Avdie și Iona	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
10. Profetul Miheia	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
11. Profeții Naum și Avacum	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
12. Profeții Sofonie și Agheu	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
13. Profeții Zaharia și Maleahi	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
14. Profeții și etica socială: Actualitatea mesajului profeților și analiza impactului misiunii lor asupra conștiinței religioase; Anaghinoscomena profetice	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

Bibliografie

Studii de specialitate

- Abrudan, Dumitru, „Profeții și rolul lor în istoria mântuirii,” *MA* 3-4 (1983): 139-149.
- Adrian, Vasile, „Preamărirea Numelui lui Dumnezeu de către neamuri la Maleahi 1:11. Perspective euharistice,” *Theologia Pontica* 2-4 (2014): 176-189.
- Chirilă, Ioan, „De Jonas – un tip profetic oikoumenic cu deschideri spre bioetică,” *AFTOC X* (2006-2007): 13-36.
- Chirilă, Ioan, „Profețiile mesianice din cartea profetului Daniel în viziunea patristică,” *RT* 2 (1997):119-132.
- Chirilă, Ioan, „*The Knowledge of God in the Thinking of the Prophets and its Reflection in the New Testament*,” *SS* 1 (2007): 37-43.
- Cornițescu, Emilian, „Mesajul etic al profeților și actualitatea lui,” *TV* 5-12 (1998): 76-80.
- Isvoranu, Alexandru, „Misiunea profeților Vechiului Testament,” în vol. *Misiunea Bisericii în Sfânta Scriptură și istorie*, ed. Ioan Chirilă (Cluj Napoca: Renașterea: 2006).
- Mihăilă, Alexandru, „Fiarele înaripate. Despre Iezechiel 1, 5-28,” în *(Ne)lămuriri din Vechiul Testament. Mici comentarii la mari texte* (București: Nemira, 2011), 138-144.
- Moldovan, Alexandru, „Prophet Amos, herald of divine justice,” *AR* 1 (2017): 21-40.
- Oancea, Constantin, „Câteva observații referitoare la ideea de izbăvire în Cartea Iona,” în *Biblie și misiune creștină. Popas aniversar pr. prof. Dumitru Abrudan*, ed. Constantin Oancea (Sibiu: Universității „Lucian Blaga”, 2010), 261-276.
- Pentiuc, Eugen, „Actualitatea mesajului profetic vetero-testamentar,” *GB* 6-8 (1983): 380-389.
- Pentiuc, Eugen, „The Word ‘*almah*’ in Isaiah 7:14: A New Etymology,” în *Bible et Terre Sainte. Mélanges Marcel Beaudry*, ed. José Enrique Aguilar Chiu et al. (New York: Peter Lang Press), 129-136.
- Plămădeală, Antonie, „Ebed-Yahve în lumina Noului Testament – Preliminarii la o Teologie a slujirii,” *MB* 4-6 (1970): 284-304.
- Popa, Viorel-Cristian, „Actualitatea mesajului profetic vechitestamentar,” *OT* 2 (2001): 114-125
- Popa, Viorel-Cristian, „Profeția lui Ioel (3, 1-2) și evenimentul Cincizecimii (FA 2, 17-21),” *OT* 3-4 (2004): 95-112.
- Semen, Petre, „Activitatea profetică după proorocul Miheia,” *MO* 4-6 (1979): 276-283.
- Semen, Petre, „Combaterea corupției morale de către profeții Vechiului Testament,” *TV* 8-10 (1992): 3-14.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la Vechiul Testament.	Examen oral	80 %
	Înțelegerea instrumentelor și a finalității procesului de interpretare a Scripturii în mediul ortodox.		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unui portofoliu realizat pe parcursul semestrului.	20 %
	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea sumară a conținutului Vechiului Testament, cu accent pe Pentateuh, și a noțiunilor de revelație, inspirația Sfintei Scripturi, canonul Sfintei Scripturi, a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică), a temelor teologice principale.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

01.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".